

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ydintoimintoanalyysi (YTA)

Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman työseminaari,
Säätytalo 20.8.2012

Neuvotteleva virkamies Iiris Patosalmi, OKM

**VAIKUTTAVUUS- ja
TULOKESELLISUUS-**
o h j e l m a

1. Mistä YTA:ssa on kysymys?

- ydintoimintoanalyysi on osa hallitusohjelman mukaista vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa
- etsitään valtionhallinnon toiminnoista strategisesta näkökulmasta kehittämispotentiaalia sekä kehittämis- ja säästökohteita
 - analyysissa ei listata kaikkia tehtäviä ja ydintoimintoja vaan ainoastaan ne joihin esitetään muutoksia/uudistuksia
- toteutetaan koko valtionhallinnossa ja kaikilla hallinnonaloilla vuosien 2012- 2013 aikana
- YTA on tulevaisuuteen varautumista ja strategista työtä, jonka toteuttamiseen tarvitaan laajasti koko valtionhallinnon asiantuntemus
- hallinnonalat ovat työssä avainasemassa

- Tavoitteena
 - valtionhallinnon toimintojen uudistaminen kansantalouden, julkisen talouden ja kansalaisten näkökulmasta siten, että perustehtäviä ja – palveluita voidaan hoitaa vaikuttavasti ja tuloksellisesti myös tulevaisuudessa.
- Tehtävänä
 - asiakaslähtöisesti ja hallinnonalojen rajat ylittäen priorisoida ja uudistaa valtionhallinnon toimintoja tiukkenevassa julkisessa taloudessa. Analyysi edellyttää koko valtionhallinnossa strategista ja myös arvokeskustelua. Kysymys on strategisesta kehittämis- ja säästökohteiden kartoittamisesta. Tämä tarkoittaa myös toiminnosta luopumista.
- Lopputuloksena
 - näkemys siitä millainen tulevaisuuden valtionhallinnon tulisi olla, arvio toimintojen kehittämispotentiaalista sekä kehittämiskehikko tulevaisuuden valtionhallinnon rakentamiselle.
- Avainkysymys
 - mitkä ovat valtionhallinnon tehtävät ja rooli tulevaisuudessa?

2. Miksi YTA toteutetaan?

- tarve ennakoida tulevaisuuden muutostrendejä ja –tarpeita valtionhallinnossa
- tarve turvata toimintaympäristön muuttuessa yhteiskunnan ja kansalaisten välttämättömät perus- ja hyvinvointipalvelut myös tulevaisuudessa
- taloudellisen liikkumavaran löytäminen julkiseen talouteen
- ohjelman tavoitteiden mukaisesti valtionhallinnon toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden vahvistaminen
- asiakasnäkökulman vahvistaminen valtionhallinnossa
- tarve uudenlaisen ja luovan kehittämispotentiaalin löytämiseen sekä toiminnan uudistamiseen
- valtionhallinnon henkilöstön hyvinvoinnin ja työssä jaksamisen vahvistaminen

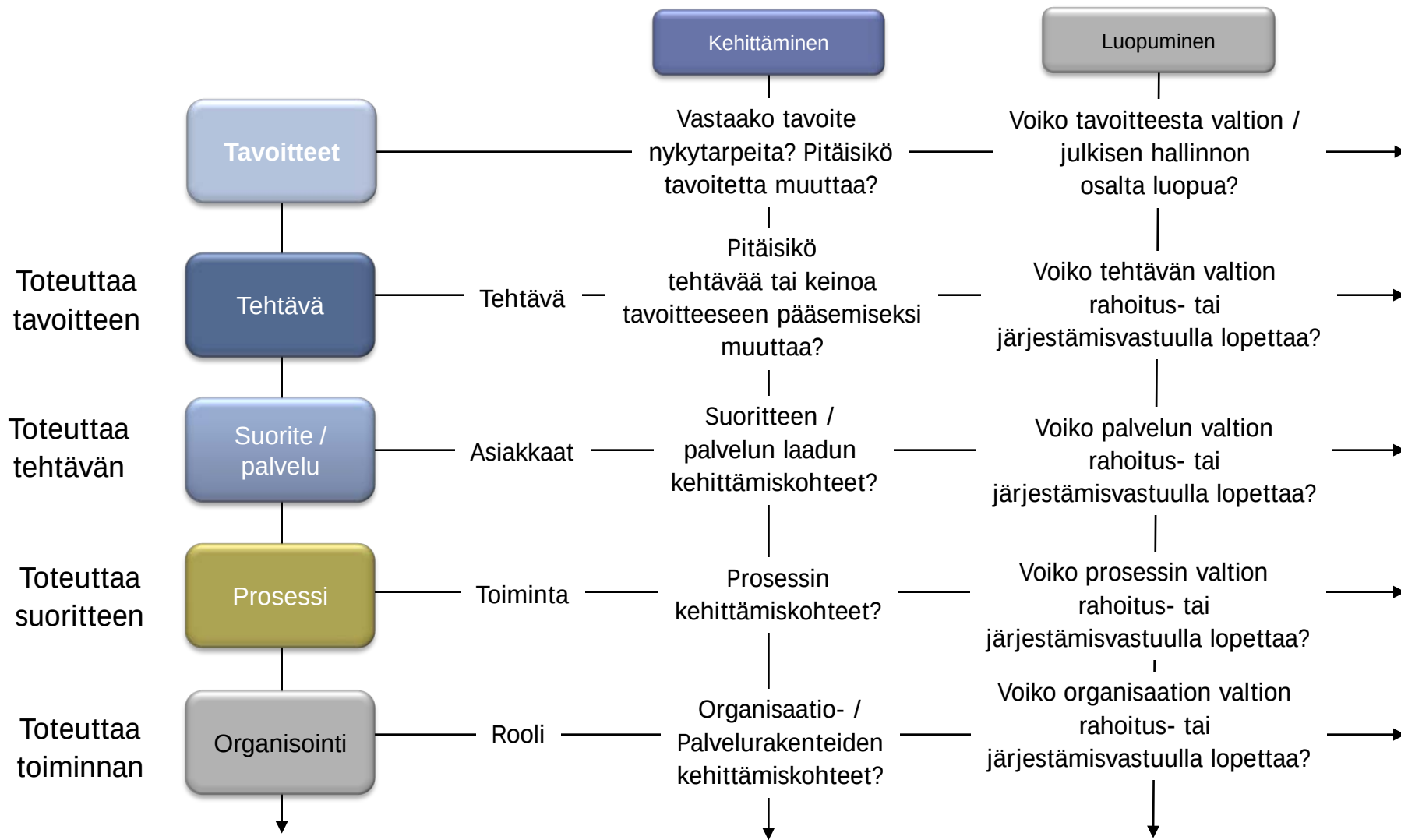
3. Mitä konkreettisesti tehdään?

- päätehtävänä arvioida mitä ovat valtionhallinnon tehtävät vuoteen 2020
 - mitä voidaan uudelleen järjestellä?
 - mistä voidaan kokonaan luopua?
- analysoitavat toiminnot
 - tehtävät
 - suoritteet ja palvelut
 - prosessit
 - organisointi ja rakenteet
- analyysin kohteena olevat organisaatiot
 - ministeriöt
 - virastot ja laitokset
 - valtion alue- ja paikallishallinnon organisaatiot
 - valtionosuuksia tai -avustuksia saavat organisaatiot sekä erityisenä tarkastelunäkökulmana valtionavustusten hallinnointiin liittyvät prosessit
 - poikkihallinnollinen yhteistyö kaikilla tasoilla

- tarkastelu tulee ulottaa myös lakisääteisiin tehtäviin
- sekä pienet että isot asiat ovat tärkeitä
- poikkihallinnollinen yhteistyö kaikilla tasoilla
- EU-tehtävät ovat tarkastelussa mukana – huomioitava EU-tason säätely ja kiinnitettävä huomiota sen kansalliseen toimeenpanoon liittyviin kehittämis ehdotuksiin
- asiakas- ja sidosryhmien palaute mahdollisuuksien mukaan huomioon

Ydintoimintoanalyysin viitekehys

Keskeiset rajaukset

- Ydintoimintoanalyysissa esitettävät toiminnot
 - ydintoimintoanalyysissa ei listata kaikkia tehtäviä tai ydintoimintoja, vaan ainoastaan ne joihin esitetään muutoksia eli mistä toiminnoista voidaan luopua ja mitä voidaan järjestellä/hoitaa uudella tavalla
 - otetaan kantaa siihen voidaanko toimintoja hoitaa jatkossa uudella tavalla valtionhallinnon sisällä, osana kuntien tehtäviä tai katsoa että tehtävä ei kuulu lainkaan julkishallinnon järjestämis- tai rahoitusvastuulle
 - ei oteta kantaa siihen tuottaako valtion rahoitus- ja järjestämisvastuulla olevan tehtävän/palvelun yksityinen tai kolmannen sektorin toimija
- Siirtomenot
 - laaditaan valtionosuuksia ja –avustuksia saavien organisaatioiden osalta – ministeriö vastaa
 - hallinnonalat voivat harkintansa mukaan kohdistaa tarkastelua tarvittavilta osin myös joihinkin muihin valtionosuuksiin tai –avustuksiin
 - erityisesti tarkastellaan valtionosuuksien ja –avustuksien hallinnointiin liittyviä prosesseja
 - siirtomenoja ei käsitellä yksityiskohtaisesti momenttikohtaisesti
- Tarkastelun aikajänne
 - toimintojen tarkastelua tehdään kahdessa aikaulottuvuudessa: vuoteen 2015 ja 2020 mennessä
- Aikaisemmin toteutetut uudistukset
 - ministeriö tuo esille keskeiset toteutetut/suunnitelmissa olevat/päätetyt rakenteelliset ja vastaavat uudistukset tältä ja edelliseltä hallituskaudelta – otetaan huomioon analyysissa soveltuvien osin

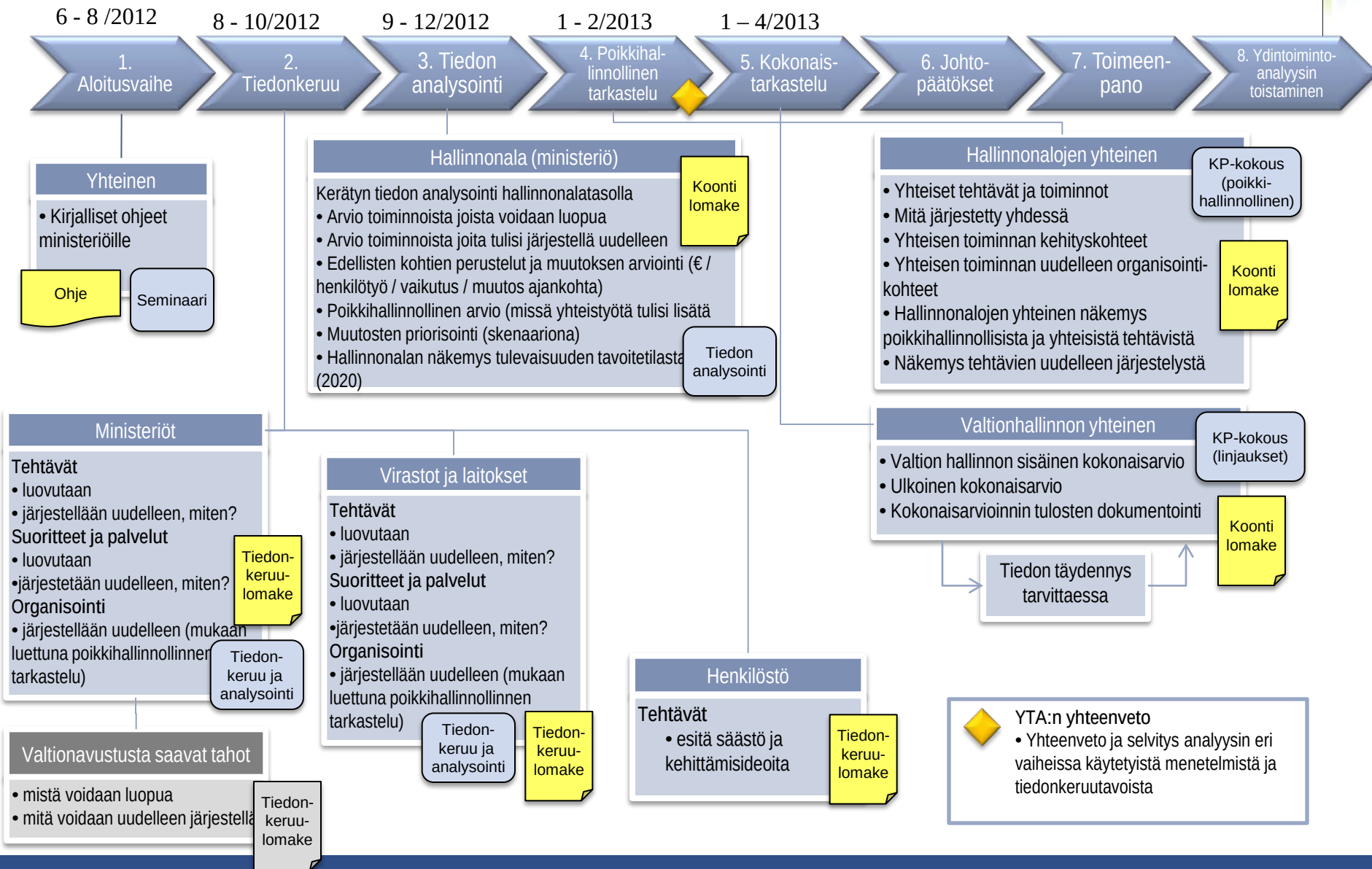
4. Miten prosessi toteutetaan?

- tarkoituksena on aikaansaada strateginen, luova, tulevaisuusorientoitunut sekä tuloksia tuottava prosessi – itse prosessi on tärkeä
- valtionhallintoa on tarkasteltava kokonaisuutena yli sektori- ja toimialarajojen
- edellyttää myös luopumista ja kyseenalaistamista – vanhasta päästettävä irti
- prosessista keskusteleva ja vuorovaikutteinen
- henkilöstön osallistuminen, asiantuntemus ja ideat tärkeitä
- aluehallintovirastojen (ELY:t ja AVI:t) ja valtion paikallishallinnon osalta yleishallinnollisesta ohjauksesta vastaavat ministeriöt johtovastuussa
- tietoja hyödynnetään myös keskushallintohankkeessa
- yhteinen prosessi ja työkalut tukevat hallinnonalojen työtä

- vaiheittainen prosessi
 - aloitusvaihe (6-8/2012): käynnistystilaisuus ja ohjeet 20.8.2012, ministeriöt organisoivat oman osuutensa hallinnonalallaan haluamallaan tavalla
 - tiedonkeruuvaihe (8-10/2012): ministeriöt, virastot ja laitokset sekä henkilöstö toteuttavat
 - analysointivaihe (9-12/2012): ministeriö vastaa analyysin laatimisesta hallinnonalallaan
 - poikkihallinnollinen tarkastelu (1-2/2013): työstetään edelleen hallinnonalojen edellisessä vaiheessa syntyneiden poikkihallinnollisten esitysten pohjalta
 - kokonaistarkastelu (1-4/2013): vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelma ja kansliapäällikkökokous vastaavat
 - johtopäätös vaihe (hallituksen puolivälitarkastelu, kehysneuvottelut)
 - toimeenpano tarkentuu myöhemmin

Tiedonkeruu- ja analysointiprosessi

Tiedonkeruu

3. Tiedon analysointivaihe (9-12/2012)

Hallinnonalakohtainen

Mistä voidaan luopua, mitä järjestää uudelleen, missä tehdä enemmän yhteistyötä? Ehdotusten vaikutusten arviointi?

2. Tiedonkeruuvaihe (8-10/2012)

Ministeriöt, virastot ja laitokset, henkilöstö

- Tehtävät
- Suoritteet / palvelut
- Organisointi

Mistä voidaan luopua, mitä järjestää uudelleen, missä tehdä enemmän yhteistyötä?

1. Aloitusvaihe (6-8/2012)

Yhteiset ohjeet ja kartoituksen käynnistäminen

4. Poikkihallinnollinen tarkastelu (1-2/2013) VATU-ohjelma, kp-kokous

Hallinnonalojen yhteinen

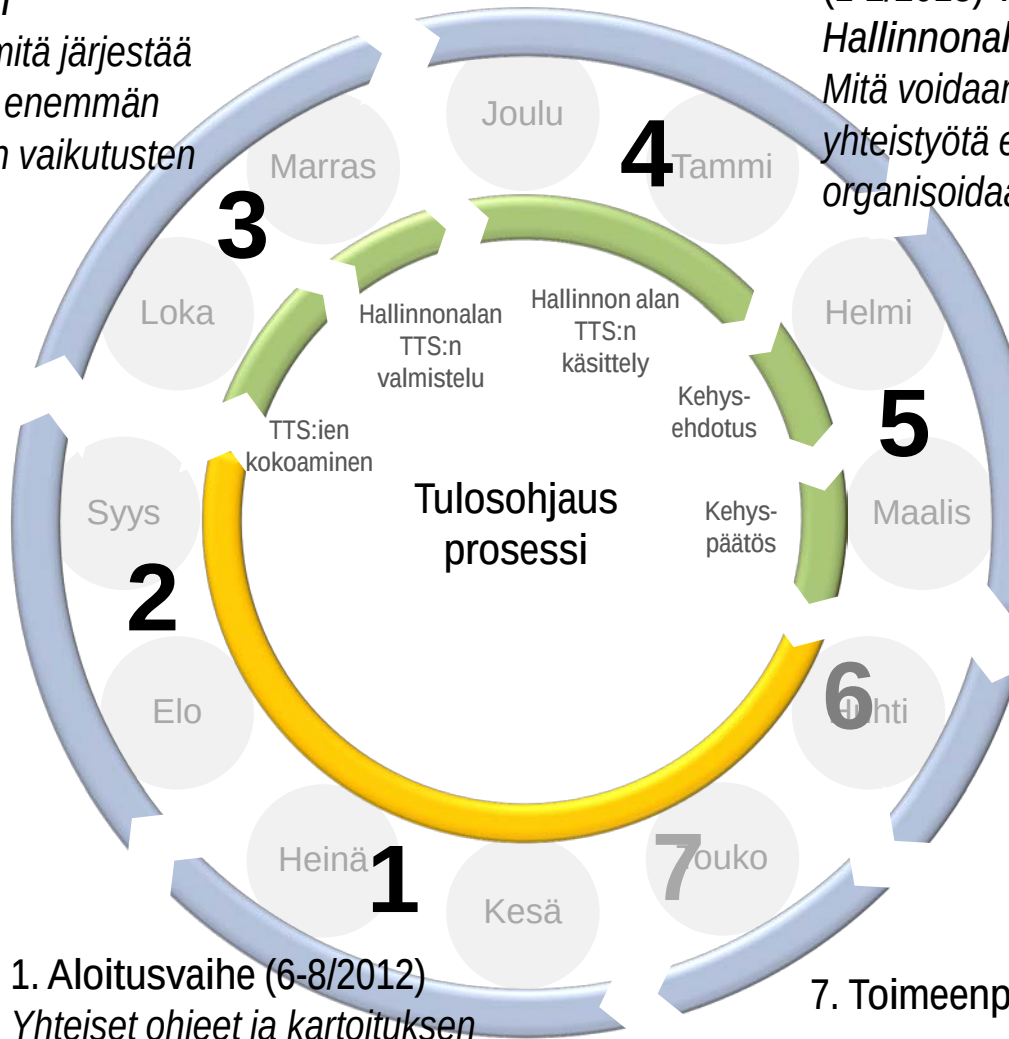
Mitä voidaan tehdä yhdessä, miten yhteistyötä edistetään ja miten yhteistyö organisoidaan?

5. Kokonaistarkastelu (1-4/2013) VATU-ohjelma

tuottaa aineiston hallituksen puolivälitarkastelua ja kehyspäätöksiä varten Valtionhallinnon yhteinen kokonaisarviointi muutosehdotuksista

6. Johtopäätökset

7. Toimeenpano

Vastuut ja johtaminen

- vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelma johtaa hanketta
- kansliapäällikkökokouksella on keskeinen rooli YTA:n koordinoijana ja linjaajana. Kansliapäällikkökokous vastaa valtionhallinnon kokonaisarvion tekemisestä ja poikkihallinnollisia toimintoja koskevien linjausten tekemisestä
- ministeriö vastaa kansliapäällikön johdolla hallinnonalakohtaisen analyysin ja esityksen laatimisesta. Ministeriö laatii myös valtionosuuksia ja –avustuksia koskevan osuuden sekä ministeriötehtävien osuuden. Ministeriö huolehtii siitä että hallinnonalan organisaatiot tuottavat analyysissä tarvittavat tiedot.
- hallinnonalan virastot ja laitokset osallistuvat aktiivisesti. Ne arvioivat omaa toimintaansa ja vastaavat omaa organisaatiota koskevaan kyselyyn. Ne voivat esittää ideoita myös muita hallinnonaloja ja koko valtionhallintoa koskien
- henkilöstö osallistuu aktiivisesti vastaamalla henkilöstölle tarkoitettuun sähköiseen palaute- ja ideointikanavaan sekä osallistumalla organisaatiossaan omaa työtään koskevien prosessien ja toimintojen uudistamista koskevaan kartoittamiseen

Käytännön asioita ja aikatauluja

Aloitusvaihe

- ohjeet ja lomakkeet jaossa 20.8. seminaarissa ja lähetetään lisäksi ministeriöille kansliapäälliköiden kautta. Aineistossa:
 - ohjekirje
 - ohjekirjeen liite (esimerkkejä ja tarkennuksia)
 - sähköiset lomakkeet lähetetään vastuuhenkilöiden kautta
 - tiedonkeruuvaiheen lomakkeisto valmis
 - analyysivaiheen lomakkeisto lähetetään syyskuussa erikseen
 - ministeriöt organisoivat ja toteuttavat prosessin haluamallaan tavalla strategisuus, vuorovaikutteisuus sekä henkilöstön ja hallinnonalan osallistuminen varmistaen
- kaikkia ministeriöitä pyydetään nimeämään 24.8.2012 mennessä hallinnonalan vastuuhenkilö, joka vastaa hallinnonalalla YTA:aan liittyvästä tuesta, neuvonnasta ja prosessista
 - järjestetään säännölliset tapaamisen vastuuhenkilöiden kanssa (29.8. klo 10-12, 3.10. klo 13-15, 7.11. klo 9-11 ja 12.12. klo 9-11)

Tiedonkeruuvaihe

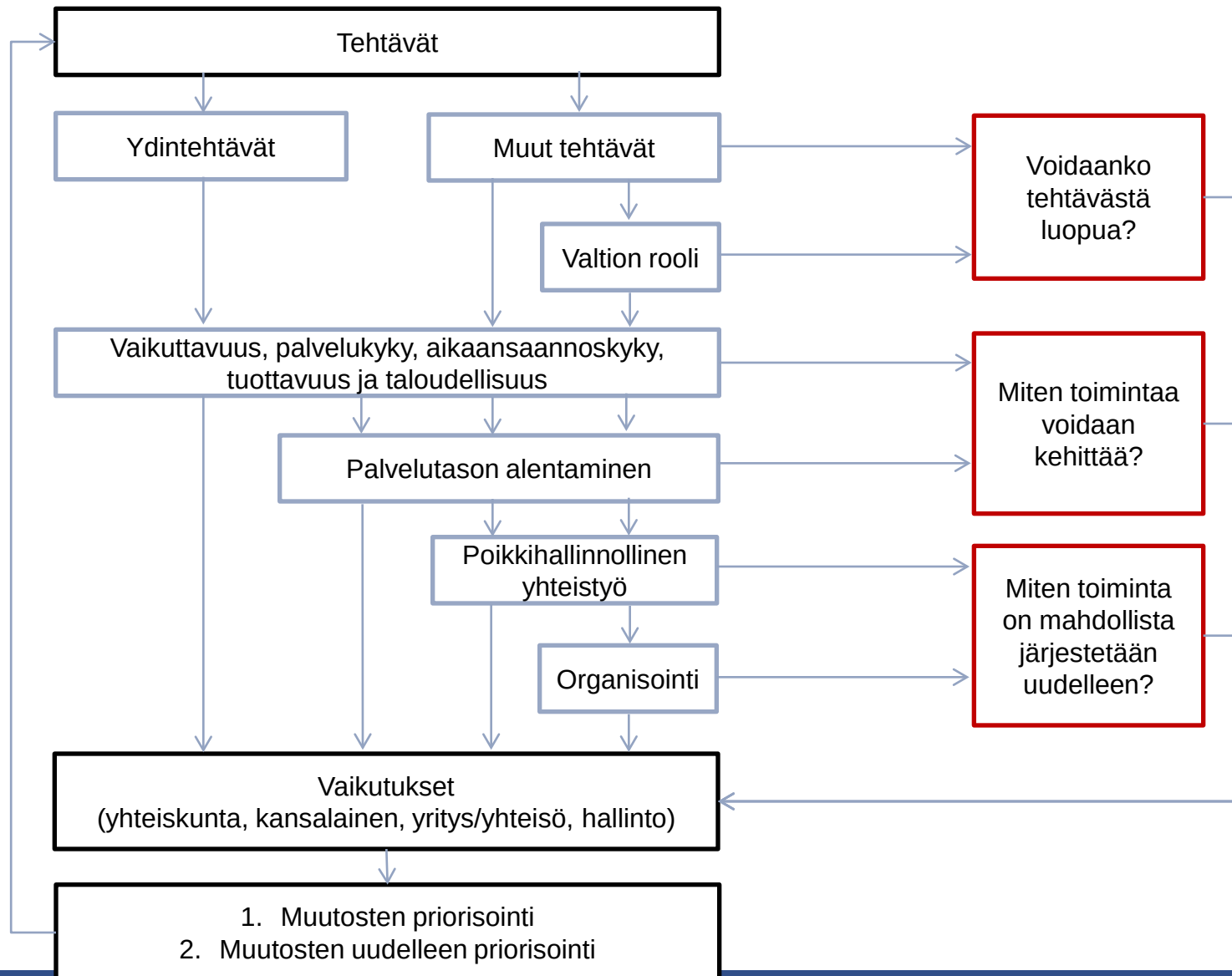
- henkilöstöpalaute 28.9.2012 mennessä
- virastot ja laitokset vastaavat 15.10.2012 mennessä
- ministeriöt (ministeriötehtävät ja valtioavut/-osuudet) 31.10.2012 mennessä
- vastaukset sähköisille lomakkeille

Tietojen analysointivaihe

- ministeriöt laativat esitykset 31.12.2012 mennessä
- työssä hyödynnetään soveltuvin osin analyysivaiheen kehikkoa
- analyysivaiheen lomakepohja lähetetään ministeriöille myöhemmin
- lopputuloksena syntyy:
 - esitys toiminnoista, joita voidaan uudelleen järjestellä
 - esitys toiminnoista, joista voidaan luopua
 - esitys poikkihallinnollisen yhteistyön mahdollisuuksista
 - uudelleen priorisointi. Kun listaus toimintojen uudistamisesta on tehty, ministeriön tehtävänä on sen jälkeen skenaarioajatteluna arvioida toimintoja tilanteessa missä resursseja jouduttaisiin 10 %:n tasolla kohdentamaan hallinnonalalla uudelleen/hallinnonalan olisi otettava hoidettavaksi lisää tehtäviä/hallinnonalan resurssit vähenisivät. Priorisoinnin pohjalta hallinnonalojen tulee esittää mitä edellä esitettyjen uudistusten lisäksi olisi hallinnonalalla tehtävä, jotta em. tavoitteeseen on mahdollista päästä. Resurssien tarkastelun lähtötasona on pääluokkatasolla vuoden 2012 budjetti.
 - lisäksi ministeriö kuvaa keskeiset toteutetut/päätetyt/suunnitellut rakenteelliset tai vastaavat uudistukset hallinnonalan organisaatioissa sekä niiden vaikutukset tämän ja edellisen hallituskauden ajalta.

Analyysivaiheen prosessi

Muut vaiheet

- Poikkihallinnollinen vaihe toteutetaan tammi-helmikuussa 2013 ja tarkemmat ohjeet siitä lähetetään erikseen
 - kootaan ensin hallinnonalojen esityksistä tilannekuva
 - tilannekuvan pohjalta etsitään asiantuntijoiden muodostamassa työpajassa lisää yhteistyön mahdollisuuksia
 - lopputulos osaksi kokonaistarkastelua
- Kokonaistarkastelun vaihe
 - VATU-ohjelma laatii yhteenvedon helmikuussa 2013
 - kansliapäällikkökokous käsittelee
- Johtopäätösten ja toimeenpanon osalta tehdään päätökset erikseen

Lisätietoja

- Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa johtaa
 - Tuire Santamäki-Vuori, puh. 0295 5 30133, tuire.santamaki-vuori@vm.fi
- Lisätietoja ydintoimintoanalyysistä antavat
 - Iiris Patosalmi, puh. 0295 3 30250, gsm. 040-7549317, iiris.patosalmi@minedu.fi
 - Tommi Oikarinen, puh. 0295 5 30146, gsm. 050-4560025, tommi.oikarinen@vm.fi
 - Asko Valta, puh. 0295 1 40338, gsm. 050-3229870, asko.valta@defmin.fi
 - Lomakkeistojen osalta yhdyshenkilö on Tommi Oikarinen